

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416211328
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6416211328.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členiek senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Anny Snopčokovej, v spore žalobkyne Stredoslovenská distribučná, a. s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, Žilina, IČO: 36 442 151 proti žalovanému P. W., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom P. XX, A. W., t. č. ÚVV a ÚVTOS, Mierové nám. 1, Ilava, o zaplatenie 5.559,06 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 20C/175/2016-168 zo dňa 29. 11. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 20C/175/2016-168 zo dňa 29. 11. 2018 p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 5.559,06 € s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 19. 02. 2016 do zaplatenia z titulu neoprávneného odberu elektrickej energie na odbernom mieste P. E.. Okresný súd po vykonaní dokazovania a jeho vyhodnotení považoval za nepochybné, že na uvedenom odbernom mieste k spotrebe elektrickej energie došlo napriek tomu, že zmluva na dodávku elektriny v ňom bola ukončená dňa 24. 02. 2012 a stav elektromera bol v tom čase v rámci nízkej tarify 4 281 kWh. Pri kontrole tohto odberného miesta dňa 02. 02. 2016 bol stav elektromera v rámci NT 73 511 kWh. Z toho pre súd vyplynul len ten logický záver, že ku odberu elektriny predstavujúcemu rozdiel nameraných hodnôt medzi stavom ku dňu 24. 02. 2012 a stavom zisteným ku dňu 02. 02. 2016 muselo dôjsť počas takmer štvorročného obdobia. To súd považoval za nepochybniteľný východiskový fakt s tým, že je v súčasnosti prakticky nezistiteľné, za aké presnejšie časové obdobie bola táto spotreba realizovaná. Nameraná spotreba tvoriaca rozdiel medzi hodnotou zistenou dňa 02. 02. 2016 a hodnotou zaznamenanou dňa 24. 02. 2012 vznikla v presne nezistenom čase počas tohto obdobia. Ďalším dokazovaním súd nemal preukázané, že žalovaný P. W. odobral neoprávnené elektrickú energiu a že v zmysle § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike zodpovedá za škodu spôsobenú neoprávneným odberom. Ani z uvedeného ustanovenia, ani iných ustanovení zák. č. 251/2012 Z. z. nemožno vyvodiť objektívnu zodpovednosť vlastníka (spoluvlastníka), či užívateľa určitej nehnuteľnosti za neoprávnený odber, ku ktorému došlo na danom odbernom mieste v danej nehnuteľnosti. Ustanovenie § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. viaže objektívnu zodpovednosť za neoprávnený odber elektriny definovaný v ust. § 46 ods. 1 zákona na toho, kto elektrinu (neoprávnené) odobral, a to teda neznamená, že za takýto odber zodpovedá každý, kto obýva, či vlastní danú nehnuteľnosť, kde sa dané odberné miesto nachádza. Zodpovednosť spočíva v tom, že pokiaľ sa preukáže, kto konkrétne elektrinu neoprávnené odobral, on je potom bez ohľadu na svoje zavinenie zodpovedný za neoprávnený odber. Zodpovednosť sa viaže na konkrétne určený subjekt zodpovednostného právneho vzťahu (neoprávneného odberateľa) a nezakladá sa na jeho väzbe

k určitej nehnuteľnosti (objektu). Pokiaľ žalobca poukazoval na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, tieto sa týkajú síce neoprávnených odberov elektriny, no šlo tam o neoprávnené odbery buď realizované bez určeného meradla, alebo meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, čo nie sú prípady, ako v tejto veci, kde šlo o odber bez uzavretej zmluvy o dodávke elektriny. Preto odkaz žalobcu na tieto rozhodnutia nebol dôvodný. Ďalej súd poukázal na to, že pokiaľ žalobca vypočítal v súvislosti so žalovanou faktúrou výšku škody, nepostupoval správne. Pre výpočet škody použil akýsi kombinovaný spôsob výpočtu, ktorý nezodpovedá právnej úprave § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 a vykonávacej vyhlášky č. 292/2012 Z. z. Súd uzavrel, že aj keď to nemožno tvrdiť so stopercentnou istotou, z realizovaného dokazovania sa javí najpravdepodobnejšie to, že za neoprávnený odber elektriny bol zodpovedný zomrelý otec žalovaného XXXX,W., ktorý mal dané odberné miesto zazmluvnené do začiatku roka 2012, následne v predmetnej nehnuteľnosti s rodinou býval, mal tam zriadené dve kancelárie a elektrinu mal privedenú a napojenú cez elektromer káblom od svojej matky F. T. z adresy odberného miesta E.. Q. XX. V tomto smere by bolo potom skutočne potrebné porovnať stavy elektromerov na oboch odberných miestach, aby sa preverila obrana žalovaného, či elektrina spotrebovaná na odbernom mieste P. X nebola zohľadnená (zmeraná) aj na odbernom mieste X. Q. XX. V súčasnej dôkaznej situácii, kedy zodpovednosť žalovaného žalobca nepreukázal, to však súd považoval za nadbytočné. Pokiaľ by za neoprávnený odber zodpovedal otec žalovaného, tak nebolo možné na úhradu škodu zaviazat' žalovaného, ktorý po otcovi nenadobudol žiadny majetok (dedičské konanie bolo zastavené), pretože v zmysle § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedič zodpovedá za poručiťelove dlhy len do výšky nadobudnutého majetku. O trovách konania rozhodol súd tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že pôvodne si svoj nárok uplatnil voči žalovanej Y. W., avšak vzhľadom na jej písomné vyjadrenie podal osobitný návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka, a to P. W.. Po svedeckej výpovedi svedka U. L. na základe jeho tvrdení zobral žalobca žalobný návrh voči žalovanej 1/ späť, majúc za to, že bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný 2/ sa zdržiaval na odbernom mieste, kde bol zistený neoprávnený odber a mal voľný prístup do celého domu, kde bol tento neoprávnený odber zistený. Pretože bol žalovaný 2/ aj spoluvlastníkom rodinného domu, v ktorom bol zistený neoprávnený odber, má za to, že je za tento odber zodpovedný, keďže rozhodovacia prax súdov ustálila, že v prípade zodpovednosti za neoprávnený odber ide o zodpovednosť objektívnu bez ohľadu na zavinenie (poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/342/2015).

3. V ďalšom tvrdí, že škoda bola vypočítaná v zmysle zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike v spojení s vyhláškou Ministerstva hospodárstva SR č. 292/2012 Z. z., a to podľa § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. v spojení s uvedenou vyhláškou, ktorá ustanovuje spôsob výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny. To znamená, podľa rozdielu skutočných stavov elektromera pri ukončení zmluvy a pri zistení neoprávneného odberu elektriny. Pri výpočte boli použité jednotkové ceny z cenníka pre distribúciu elektriny pre domácnosti platné a aktualizované v roku 2015 a 2016 pri počte dní trvania neoprávneného odberu 183 dní. Súčasťou takto vyčíslenej škody je aj zisťovací poplatok vo výške 186 €, oprávnenosť jeho fakturácie sa opiera o § 1 ods. 7 vyhl. č. 292/2012 Z. z. Uviedol spôsob uvádzaného výpočtu škody spolu s ďalšími nákladmi tak, že výška škody za neoprávnený odber spolu predstavovala sumu 5.559,06 €.

4. K samotnému zisteniu, odstráneniu a zdokumentovaniu neoprávneného odberu bol v konaní vypočítaný svedok F. P., ktorého výpoveďou sa preukázalo, že žalovaný (pôvodný žalovaný 2/) sa jednoznačne zdržiaval na odbernom mieste, kde bol zistený neoprávnený odber, ale neoprávnený odber na adrese P.XX., ktorý je predmetom tohto konania a nie predchádzajúce neoprávnené odbery zo susedného rodinného domu na adrese Q., a to zo dňa 26. 05. 2014 a 04. 02. 2015, na ktoré žalobca počas pojednávania poukázal a aj predložil súdu protokoly zo zistenia tohto neoprávneného odberu. Žalovaný sám pred súdom uviedol, že sa zdržiaval na odbernom mieste P. X a podľa názoru žalobcu skutočnosť, že na tomto mieste mal zapnutú predlžovačku od pani T., je len účelové, pretože odberné miesto pani T. bolo vypnuté v roku 2014 z dôvodu iných neoprávnených odberov. Pokiaľ ide o zariadenie priestorov, kde bol zistený neoprávnený odber, do popredia dal konvektory, ktoré majú maximálnu spotrebu elektrickej energie. Žalobca má za to, že z jeho strany bol dostatočne preukázaný dôvod na to, aby odvolací súd

zmenil výrok rozsudku okresného súdu tak, že uplatnený nárok žalobcu v celom rozsahu žalobcovi prizná, eventuálne navrhol vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že žalobca sa snaží spochybníť dôveryhodnosť jeho osoby tak, aby súd rozhodol v jeho prospech a nie dokázať skutok ako taký. Toto on odmieta, odmieta akúkoľvek zodpovednosť aj za škodu, ktorá bola vyčíslená. Žiada súd, aby dôkladne preštudoval výpovede tak, ako boli uvedené a on na svojej výpovedi trvá.

6. Žalobca v replike k podanému vyjadreniu žalovaného v podstate zopakoval dôvody, ktoré uviedol v podanom odvolaní a v zmysle ktorých navrhol zmenu napadnutého rozsudku, eventuálne jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej „CSP“) preskúmal vec v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP á contrario, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, konania, ktoré mu predchádzalo a dôvodov odvolania konštatuje, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie preto ako vecne správny potvrdil. Zároveň odvolací súd považuje za dostatočné a správne aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia s tým, že sa s týmto odôvodnením stotožňuje a v podrobnostiach naň v celom rozsahu odkazuje. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, všetky navrhnuté dôkazy vykonal a tieto jasným a zrozumiteľným spôsobom vyhodnotil a vysvetlil v dôvodoch napadnutého rozsudku. Odvolací súd poukazuje na ust. § 383 CSP, podľa ktorého je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje, alebo doplní. V predmetnom spore však súd prvej inštancie vykonal dokazovanie úplne podrobne, svoje zistenia v odôvodnení rozsudku uviedol a vysvetlil, ako dospel k záveru, podľa ktorého bolo potrebné žalobu zamietnuť, konkrétne že „nemal preukázané, že žalovaný X W. odobral neoprávnene elektrickú energiu a že by tak on v zmysle § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike zodpovedal za škodu spôsobenú neoprávneným odberom. V tomto smere z uvedeného ustanovenia a ani z iných ustanovení zák. č. 251/2012 Z. z. nemožno vyvodíť objektívnu zodpovednosť vlastníka (spoluvlastníka), či užívateľa určitej nehnuteľnosti za neoprávnený odber, ku ktorému došlo na danom odbernom mieste v danej nehnuteľnosti. Ustanovenie § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. viaže objektívnu zodpovednosť za neoprávnený odber elektriny, definovaný v ust. § 46 ods. 1 zákona na toho, kto elektrinu (neoprávnene) odobral, a to teda neznamená, že za takýto odber zodpovedá každý, kto obýva, či vlastní danú nehnuteľnosť, kde sa dané odberné miesto nachádza. Táto zodpovednosť totiž spočíva v tom, že pokiaľ sa preukáže, kto konkrétne elektrinu neoprávnene odobral, tak on je potom bez ohľadu na svoje zavinenie zodpovedný za neoprávnený odber... Táto zodpovednosť sa viaže na konkrétne určený subjekt zodpovednostného právneho vzťahu (neoprávneného odberateľa) a nezakladá sa na jeho väzbe k určitej nehnuteľnosti (objektu)“. Odvolací súd k tomu dodáva, že v zmysle uvedeného možno dospieť k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na svoje tvrdenie, že žalovaný P. W. na zistenom odbernom mieste neoprávnene odoberal elektrickú energiu.

10. Žalobca v odvolaní namieta, a/ že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento odvolací dôvod však žalobca žiadnym spôsobom nevysvetlil, odvolací súd žiadnu takú vadu, na ktorú by v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP prihliadal aj z úradnej povinnosti, nezistil, preto tento odvolací dôvod považuje za nepreukázaný.

11. Pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod - že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, kde žalobca poukazuje na svedeckú výpoveď U. L., majú za to, že z tohto bolo jednoznačne preukázané, že sa žalovaný zdržiava na odbernom mieste, kde bol zistený neoprávnený odber a má voľný prístup do celého domu, kde bol zistený neoprávnený odber, odvolací súd

upozorňuje, že súd prvej inštancie neuviedol, že by sa žalovaný nezdržoval v nehnuteľnosti, v odbernom mieste, kde bol zistený neoprávnený odber v čase vykonania kontroly 02. 02. 2016. V odôvodnení napadnutého rozsudku však podrobne a výstižne vysvetlil svoju úvahu, na základe ktorej dospel k záveru o tom, že žalobca nepreukázal, že by žalovaný bol tým subjektom, ktorý v zmysle ust. § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike zodpovedal za neoprávnený odber, pretože nebolo preukázané, že by práve žalovaný bol tým, kto elektrinu neoprávnenne na tomto odbernom mieste odoberal (odkaz na odseky 26. až 31. napadnutého rozsudku). Pokiaľ žalobca poukazuje na svedeckú výpoveď svojho pracovníka F. P. „oni v tom dome mali stále elektriku, aj v čase kontroly. Následne sa ten elektromer zobral stadiaľ preč, to sa zistilo tak, že stačí, keď človek otvorí mraziak, alebo obdobný spotrebič, tak vidí, že elektrika tam ide, na bojleri to vidno, na mraziaku, keď máte namrazené, a to jednoducho vidno“, odvolací súd musí poukázať na to, že v písomnom protokole o zistení neoprávneného odberu zo dňa 02. 02. 2016 sa žiadna takáto poznámka neuvádza a svedok Xna pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 16. 10. 2018 uviedol prv citovanú vetu („no oni v tom dome stále mali elektriku, aj v čase kontroly...“), odvolací súd musí uviesť, že svedok jednoznačne neuviedol a nikto nedal doplňujúcu otázku, akým spôsobom zistil, že elektrina tam v tom čase skutočne bola. Hovorí totiž len „stačí, keď človek otvorí mraziak alebo obdobný spotrebič, tak vidí, že elektrika tam ide. Na bojleri to vidno, na mraziaku, keď máte namrazené, to jednoducho vidno“, žiadnym spôsobom však neuviedol, ako sám zistil, že v čase vykonávania kontroly tam skutočne elektrina bola.

12. Pokiaľ žalobca namieta nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú, podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel k správne záveru pri výklade ust. § 46 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z. z., konkrétne, že zodpovednosť za neoprávnený odber je viazaná na konkrétne určený subjekt zodpovednostného právneho vzťahu, teda neoprávneného odberateľa a nezakladá sa na jeho väzbe k určitej nehnuteľnosti (objektu) tak, ako to uviedol v odseku 31. napadnutého rozsudku.

13. Pokiaľ ide o otázku správnosti, či nesprávnosti výpočtu náhrady škody, odvolací súd túto nepovažuje za potrebnú preskúmať, pretože sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v otázke neunesenia dôkazného bremena žalobcom pri preukázaní objektívnej zodpovednosti žalovaného ako spoluvlastníka za neoprávnený odber na uvedenom odbernom mieste (§ 387 ods. 3 CSP s tým, že odvolací súd nepovažoval vzhľadom na prv uvedené tento odvolací dôvod za podstatný).

14. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, stotožniac sa zároveň s dôvodmi napadnutého rozsudku v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP. Tiež ako vecne správny potvrdil aj závislý výrok o trovách prvoinštančného konania.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej sporovej strane v odvolacom konaní (teda žalovanému) by patril nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania, odvolací súd však zistil, že žiadne účelne vynaložené trovy žalovanému v odvolacom konaní nevznikli, a preto rozhodol tak, že mu tento nárok nepriznáva.

16. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).